

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Factors Affecting Digital Competence of Students in Field of Educational
Administration at Bangkok Thonburi University

ประพจน์ แยมทิม^{1*}, สมหญิง จันทรุไทย², ยุภาวรัตน์ ชันตีกรม³

Prapot Yamtim^{1*}, Somying Chantaruthai², Yupawarut Kunteekrom³

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี¹,

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี²,

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี³

Faculty of Education Bangkok Thonburi University¹,

Faculty of Education Bangkok Thonburi University²,

Faculty of Education Bangkok Thonburi University³

*Corresponding Author Email : prapot.yam@bkkthon.ac.th

(Received : May 25, 2025; Revised : Jul 29, 2025; Accepted : Aug 5, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 2) ศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และ 3) ศึกษาปัจจัยที่พยากรณ์สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้นี้สะท้อนให้เห็นว่าการมีเป้าหมายในการเรียนรู้ การบริหารจัดการตนเอง และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมทักษะดิจิทัล การพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพดิจิทัลของนักศึกษา

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัล; สมรรถนะดิจิทัล

Abstract

This research aimed to 1) study factors affecting Digital Competence of students in field of educational administration at Bangkokthonburi University, 2) study digital competence of students in field of educational administration at Bangkokthonburi University, and 3) study predictive factors digital competence of students in field of educational administration at Bangkokthonburi University. This research was a survey research. The instruments used to collect data were questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results of the study found that

1. factors affecting digital competence of students in field of educational administration at Bangkokthonburi University, were at a high level overall.
2. digital competence of students in field of educational administration at Bangkokthonburi University, was at a high level overall.
3. factors of achievement motivation, decentralization, and emotional intelligence factors affected the digital competence of the students in field of Educational Administration, Bangkokthonburi University, significance at the .05 level.

This knowledge reflects that learning goal orientation, self-management, and emotional regulation are important factors in promoting digital skills, curriculum development, and digital empowerment activities for students.

Keywords: Factors affecting Digital Competence; Digital Competence

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้พัฒนาอย่างรวดเร็วและมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางต่อทุกมิติของการดำเนินชีวิต รวมถึงแวดวงการศึกษา ซึ่งกำลังก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digital Economy and Society) ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์ความรู้ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization สถานการณ์นี้ทำให้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

อย่างมีประสิทธิภาพกลายเป็นสมรรถนะหลัก (core competency) ที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยเฉพาะนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาทุนมนุษย์ (human capital) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต (World Economic Forum, 2023) นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในช่วงปี 2020–2022 ได้เร่งเร้าการเปลี่ยนผ่านสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกภาคส่วนอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สถาบันการศึกษาทั่วโลกต้องปรับตัวโดยใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ การประชุมเสมือนจริง และการจัดการสารสนเทศผ่านระบบดิจิทัล (Zawacki-Richter, 2021) ทำให้บทบาทของสมรรถนะดิจิทัลมีความสำคัญมากขึ้นเป็นทวีคูณ อีกทั้งการศึกษาของ van Laar และคณะ (2022) ยังชี้ให้เห็นว่า ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานร่วมกันผ่านสื่อดิจิทัล และทักษะการแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะดิจิทัลที่ตลาดแรงงานยุคใหม่ให้ความสำคัญ

สำหรับประเทศไทย นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy Policy) และนโยบายปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่างเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะดิจิทัลอย่างรอบด้าน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้กำหนดให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้เป็นหนึ่งในทักษะแห่งอนาคต (Future Skills) ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว จากแนวโน้มเหล่านี้จะเห็นว่าสมรรถนะดิจิทัลไม่เพียงแต่เป็นทักษะเสริม แต่เป็นสมรรถนะหลักที่นักศึกษาต้องมีเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงานและการดำเนินชีวิตในสังคมดิจิทัล เมื่อพิจารณาถึงนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สมรรถนะดิจิทัลมีความสำคัญยิ่งกว่าเดิม เนื่องจากบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตจะต้องสามารถบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้ การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษายังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership) ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) ยังมีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้น เนื่องจากบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันไม่ได้จำกัดเฉพาะงานบริหารเชิงโครงสร้างเท่านั้น แต่ยังสามารถบริหารจัดการสารสนเทศดิจิทัล สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาก็เป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่านักศึกษายังประสบปัญหาและข้อจำกัดหลายประการเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษาเป็นรูปธรรม เช่น การศึกษาของ Chai และคณะ (2022) พบว่า นักศึกษามักขาดความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการข้อมูล นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงทรัพยากรดิจิทัล เช่น อุปกรณ์เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และซอฟต์แวร์ที่ทันสมัย ซึ่งมีผลต่อความต่อเนื่องและคุณภาพของการเรียนรู้ดิจิทัล อีกทั้งจากรายงานของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2566) ยังระบุว่า นักศึกษาจำนวนไม่น้อยมีทักษะด้านการคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหาดิจิทัล และการทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นอุปสรรค

สำคัญต่อการพัฒนาตนเองในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในอนาคต ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาของ Janssen และคณะ (2021) ยังชี้ให้เห็นว่าความวิตกกังวลต่อเทคโนโลยี (technology anxiety) และทัศนคติเชิงลบต่อการใช้เทคโนโลยีในบริบทการศึกษา เป็นปัจจัยที่บั่นทอนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาสามารถเป็นผู้นำทางการศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่องสังคมดิจิทัลในอนาคต จึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นทั้งการพัฒนาทักษะดิจิทัล การเสริมสร้างเจตคติที่ดี และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะดิจิทัล หมายถึงความสามารถในการเข้าถึง เข้าใจ วิเคราะห์ ประมวลผล และใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และมีจริยธรรม ซึ่งครอบคลุมถึงการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการจัดการสารสนเทศ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์นวัตกรรม การพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวจึงมีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความพร้อมในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาประกอบด้วยหลายมิติที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันอย่างซับซ้อน โดยสามารถจำแนกได้เป็น 3 มิติหลัก ดังนี้ (1) ปัจจัยด้านบุคคล (personal factors) ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง เจตคติและแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความใฝ่รู้ใฝ่เรียน งานวิจัยของ Chai et al. (2022) ชี้ว่า นักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในทักษะดิจิทัลของตนเองจะมีแนวโน้มเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แรงจูงใจภายใน เช่น ความสนใจใคร่รู้ด้านเทคโนโลยี และแรงจูงใจภายนอก เช่น โอกาสในการประกอบอาชีพ ก็มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล (van Laar et al., 2022) (2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ (learning environment factors) เช่น การสนับสนุนจากอาจารย์ เพื่อนร่วมชั้นเรียน โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ความพร้อมของอุปกรณ์ดิจิทัล อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และการมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ดิจิทัล (3) ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ (instructional factors) ได้แก่ การออกแบบหลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น โครงการดิจิทัล การเรียนรู้แบบร่วมมือออนไลน์ และการพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง Fullan & Gallagher (2022) เน้นว่า การออกแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยี และการทำงานเป็นทีมผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียน ทั้งนี้ การบูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในกระบวนการเรียนการสอน ไม่เพียงแต่เพิ่มพูนทักษะเชิงเทคนิค แต่ยังช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดีและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) จากเหตุผลความสำคัญและปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่พยากรณ์สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัล

ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงานในเกือบทุกภาคส่วนของสังคม ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพจึงกลายเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อ การทำงาน และการปรับตัวในสังคมยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

Ferrari (2013) แบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัลออกเป็น 5 ด้านหลัก ได้แก่

- 1) ความรู้เท่าทันข้อมูล (Information and data literacy) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการค้นหา ประเมิน และจัดการข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน (Communication and collaboration) ที่รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมดิจิทัล
- 3) การสร้างเนื้อหาดิจิทัล (Digital content creation) เช่น การเขียน การแก้ไข การผสมผสาน และการผลิตเนื้อหาดิจิทัล รวมถึงความสามารถในการเคารพลิขสิทธิ์และการออกแบบเชิงสร้างสรรค์
- 4) ความปลอดภัย (Safety) ซึ่งเน้นถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนตัว การป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลอย่างปลอดภัย และ
- 5) การแก้ปัญหาทางเทคนิค (Problem solving) ที่เกี่ยวข้องกับการระบุปัญหาทางเทคนิค คิดเชิงระบบ และใช้เทคโนโลยีเพื่อหาทางแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ แนวคิดของ Ferrari ยังเน้นถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิตในบริบทของโลกดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ สุพรรณิกา สุบรรณาจ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ 3) ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 4) ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัล

สมรรถนะดิจิทัลเป็นทักษะสำคัญของผู้เรียนยุคใหม่แม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี แต่สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษายังมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งส่วนบุคคล เช่น เจตคติ ความมั่นใจ แรงจูงใจ และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษามีนักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้หลากหลายดังนี้ สุภาวดี มานะกิจ (2564) กล่าวว่าสมรรถนะดิจิทัลคือความสามารถที่ผู้เรียนต้องใช้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้และชีวิตประจำวันได้ การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ด้านเทคโนโลยี การใช้ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารอย่างมีจริยธรรม และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวทางที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคใหม่ ในขณะเดียวกันจันทร์จิรา ขานพล (2564) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านเทคโนโลยี 3) การมีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยี 4) การสร้างสื่อดิจิทัล 5) การมีจริยธรรมทางเทคโนโลยี 6) การประเมินข้อมูลสารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 300 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 169 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละห้อง (Proportional Allocation) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลจากนั้นนำมากำหนดเป็นประเด็นในการจัดทำข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ศึกษาวิธีการและขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล
3. ร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบภาษาและเนื้อหาที่ใช้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขและปรับปรุงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence หรือ IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์และคัดเลือกไว้เฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ในแบบสอบถาม ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องได้เท่ากับ 1 ทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาคโดยกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ต้องมีค่า .70 ขึ้นไป ผลการหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .934

6. นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตนเองเพื่อขอความร่วมมือจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form ไปยังนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม พร้อมกำหนดวัน เวลา ในการติดตามกลับคืนมาด้วยตนเอง

3. รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

4. นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี” นักวิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.30	.41	มาก
ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์	4.30	.33	มาก
ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.24	.40	มาก
ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.27	.48	มาก
ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ	4.34	.45	มาก
รวม	4.29	.35	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.= .35) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X}=4.34$, S.D.= .45) รองลงมา ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ($\bar{X}=4.30$, S.D.= .33) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{X}=4.30$, S.D.= .41) ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.27$, S.D.= .48) และ ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.24$, S.D.= .40) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโดยรวมและรายด้าน

สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.33	.47	มาก
การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านเทคโนโลยี	4.36	.46	มาก
การมีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยี	4.32	.47	มาก
การสร้างสื่อดิจิทัล	4.31	.43	มาก
การมีจริยธรรมทางเทคโนโลยี	4.27	.41	มาก
การประเมินข้อมูลสารสนเทศ	4.22	.53	มาก
รวม	4.30	.31	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.= .31) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.36$, S.D.= .46) รองลงมา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=4.33$, S.D.= .47) การมีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}=4.32$, S.D.=.47) การสร้างสื่อดิจิทัล ($\bar{X}=4.31$, S.D.= .43) การมีจริยธรรมทางเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.27$, S.D.=.41) และ การประเมินข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X}=4.22$, S.D.=.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรทำนาย	b	SE	β	t	Sig.
ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ X_1	.530	.084	.476	6.299	.000
ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ X_5	.439	.073	.434	6.015	.000
ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ X_2	.177	.082	.128	2.164	.032
ค่าคงที่ (Constant)	.934	.303		3.078	.002
R = .781 R ² = .610 adj R ² = .603 SE _{est.} = .28838 R ² Change = .011 F = 86.079 Sig .000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ X_1 ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ X_5 ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ X_2 ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรทั้ง 3 สามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 61 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทำนายสูงสุดคือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ X_1 ($\beta = .476$) รองลงมา ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ X_5 ($\beta = .434$) ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ X_2 ($\beta = .128$) ตามลำดับผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปของคะแนนดิบและสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการทำนายในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$Y' = .934 + .530 (X_1) + .439 (X_5) + .177 (X_2)$$

สมการรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Zy' = .476 (X_1) + .434 (X_5) + .128 (X_2)$$

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ รองลงมา ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการบริหาร

แบบมีส่วนร่วม และ ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านเทคโนโลยีรองลงมา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การมีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยี การสร้างสื่อดิจิทัล การมีจริยธรรมทางเทคโนโลยี และการประเมินข้อมูลสารสนเทศ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรทั้ง 3 สามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีได้ร้อยละ 61 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทำนายสูงสุดคือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมา ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี” นักวิจัยจึงนำผลการศึกษามาอภิปราย ดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงการตระหนักรู้ในความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพทางด้านดิจิทัลในระดับอุดมศึกษาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะปัจจัยด้านการกระจายอำนาจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการให้อิสระในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมและการจัดการภายในมหาวิทยาลัย เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจเกิดจากความรู้สึกรักของนักศึกษาที่ได้รับการยอมรับในบทบาทและความคิดเห็นของตนเอง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจภายในและความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงออก และการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นอิสระและมีความหมาย นอกจากนี้ยังแสดงถึงวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างและเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการปรับตัวต่อโลกดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการจัดการอารมณ์ของตนเอง และเข้าใจผู้อื่น มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สะท้อนถึงพลังขับเคลื่อนภายในที่ทำให้นักศึกษามุ่งมั่นเรียนรู้และพัฒนาตนเองในโลกดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักศึกษาและบุคลากรในองค์กรนอกจากนี้ ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาอย่างยั่งยืน อันแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำทางการศึกษาในการสร้างระบบสนับสนุนที่

เหมาะสม และสร้างแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวในยุคดิจิทัลโดยภาพรวมแล้วผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาไม่ได้เกิดจากปัจจัยทางเทคนิคเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นผลลัพธ์ของการบูรณาการระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ และแรงจูงใจภายใน กับบริบทการบริหารจัดการภายในสถาบันการศึกษา เช่น การกระจายอำนาจและการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ควรถูกนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21

ข้อค้นพบดังกล่าวได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญาพัฒน์ ทันแก้ว (2566) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากข้อจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้ประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องในระดับมากกับงานวิจัยของพิชญภา วงษ์ศิริ (2565) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพบว่าปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ความถนัดในการใช้เทคโนโลยี ทักษะคิดเชิงบวกต่อเทคโนโลยี และการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สะท้อนถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงดิจิทัลอย่างแท้จริง เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่ามีความสอดคล้องในแง่ของการให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสและการเข้าถึงทรัพยากรผ่านกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ ซึ่งส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การกำหนดทิศทาง และการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีความหมาย นำไปสู่การพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน อันเป็นเงื่อนไขสำคัญในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาในบริบทของการศึกษายุคใหม่อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องในระดับมากกับผลการศึกษาศิริพร โชติวิจิตร (2564) ซึ่งเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของการสนับสนุนจากคณาจารย์และการจัดสรรทรัพยากรเทคโนโลยีที่เพียงพอและพร้อมใช้งานภายในสถาบันอุดมศึกษา โดยพบว่าปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลอย่างชัดเจนต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในงานวิจัยครั้งนี้ ที่เน้นการกำหนดทิศทางและสนับสนุนอย่างเป็นระบบในด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล อันสะท้อนถึงแนวโน้มการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ การสร้างระบบสนับสนุนที่ยั่งยืน และการขับเคลื่อนองค์กรด้วยวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง อีกทั้งยังสอดคล้องในระดับมากกับผลการวิจัยของวราภรณ์ อินทรักษา (2563) และอัญชลี พูนทอง (2562) ซึ่งพบว่าความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์และแรงจูงใจภายใน เช่น ความมุ่งมั่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการตั้งเป้าหมายส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะในการค้นคว้า และการปรับตัวต่อ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจนกับผลการศึกษาครั้งนี้ ที่พบว่าปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงการที่ทั้งสองการศึกษามีแนวโน้มผลลัพธ์ที่สอดคล้องกันอย่างชัดเจนในระดับเนื้อหาและแนวทางการพัฒนา กล่าวคือ การเน้นที่คุณลักษณะเฉพาะตัวของนักศึกษาในการกำหนดและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความมั่นใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ผลการวิจัยยังได้รับการสนับสนุนจากพัสสรณ วิวรรณมงคล (2566) ที่ระบุว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการมุ่งมั่นมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อสมรรถนะของนักศึกษา โดยเฉพาะสมรรถนะดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ในระดับมาก กล่าวคือ นักศึกษาที่มีแรงขับเคลื่อนภายในที่มุ่งสู่ความสำเร็จและมีเป้าหมายระยะยาวที่ชัดเจน มักแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและมีความตั้งใจในการพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ พาสสรณยังชี้ให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีบทบาทในเชิงกลยุทธ์ต่อการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคดิจิทัล การที่นักศึกษามีแนวโน้มใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้า เรียนรู้ และพัฒนาทักษะตนเอง แสดงถึงผลกระทบเชิงบวกของแรงจูงใจภายใน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญ

การที่ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลนั้น ยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของสุชาติ สุวรรณวิจิตร (2561) ในระดับมาก โดยเขาชี้ให้เห็นว่าการวางนโยบายและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองมีบทบาทและมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา พวกเขาจะมีความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น ข้อค้นพบของสุชาติยังเน้นว่าผู้นำองค์กรจำเป็นต้องมีแนวทางบริหารจัดการที่เปิดกว้าง โปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารยุคใหม่ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนผ่านการใช้นโยบายและวัฒนธรรมองค์กรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงสามารถกล่าวได้ว่าสนับสนุนและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติในลักษณะที่เน้นบทบาทของผู้นำและการจัดการภายในองค์กรต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของนักศึกษาในระดับสูง

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากเหตุผลหลายปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้นักศึกษาในยุคปัจจุบันสามารถพัฒนาทักษะทางด้านดิจิทัลได้อย่างรอบด้านประการแรก นักศึกษาในยุคปัจจุบันเติบโตมาท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การสื่อสาร ความบันเทิง หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การคุ้นเคยและการใช้งานอย่างต่อเนื่องของเทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้

นักศึกษามีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว และพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องโดยไม่รู้ตัว ประการที่สอง มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครมีนโยบายและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกิจกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ระบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (Learning Management System) การส่งเสริมให้คณาจารย์ใช้สื่อดิจิทัลในการสอน การฝึกให้นักศึกษาทำงานกลุ่มผ่านเครื่องมือดิจิทัล และการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้สร้างสื่อดิจิทัลด้วยตนเอง ซึ่งล้วนเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลอย่างเป็นระบบ ประการที่สาม ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลมีผลกระทบต่อการเร่งการพัฒนาทักษะของนักศึกษา เช่น การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมาได้เร่งให้การเรียนการสอนเปลี่ยนไปเป็นระบบออนไลน์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้นักศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและเรียนรู้วิธีใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถเข้าร่วมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านเทคโนโลยี ซึ่งผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้น แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการทำงานและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ข้อค้นพบจากการวิจัยดังกล่าวยังได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิชญภา วงษ์ศิริ (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับศิริพร โชติวิจิตร (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ และการแก้ไขปัญหาเชิงเทคโนโลยี ทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวราภรณ์ อินทรักษา (2563) ได้ดำเนินการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่พยากรณ์สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ และปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ โดยปัจจัยทั้งสามนี้ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างมีนัยสำคัญในทางปฏิบัติด้วยเช่นกัน ผลลัพธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเทคนิคหรือโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีเพียงเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางจิตวิทยา แรงผลักดันภายใน และบริบทของการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการคิดและตัดสินใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้นักศึกษามีความพยายามในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทักษะดิจิทัลซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกฝนซ้ำ ๆ และการเผชิญกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีความซับซ้อน นักศึกษาที่มีแรงจูงใจสูงมักมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อการศึกษาของตนเอง และมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะอย่างเป็นระบบ โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรือข้อจำกัด

ของตนเอง ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลอย่างยั่งยืนปัจจัยด้านการกระจายอำนาจมีส่วนในการส่งเสริมความเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของนักศึกษา กล่าวคือ เมื่อนักศึกษามีสิทธิในการเลือกวิธีการเรียนรู้ เครื่องมือ และแนวทางที่เหมาะสมกับตนเอง ย่อมส่งผลให้เกิดความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การมีอิสระในการตัดสินใจยังช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดสมรรถนะดิจิทัลที่เน้นการปรับใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับบริบท รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องในขณะที่ความฉลาดทางอารมณ์ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการจัดการตนเองและการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมดิจิทัล ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ เข้าใจผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างเหมาะสมผ่านสื่อดิจิทัล เช่น การประชุมออนไลน์ การทำงานกลุ่มในแพลตฟอร์มดิจิทัล และการสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สะท้อนถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ยังช่วยลดความตึงเครียดจากการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ และส่งเสริมความร่วมมืออันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องพึ่งพาตนเองและตัดสินใจอย่างรวดเร็วในระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ยังเป็นกลไกที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีบทบาทเชิงรุกในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล การกระจายอำนาจทำให้นักศึกษามีอิสระในการเลือกวิธีการเรียนรู้ และสามารถบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งรวมถึงการเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง อำนาจในการตัดสินใจที่ได้รับนี้กระตุ้นให้นักศึกษาเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านการสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ความรู้ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายเมื่อผู้เรียนมีอำนาจในการตัดสินใจในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ (ownership of learning) ซึ่งเป็นแรงผลักดันภายในที่สำคัญในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล นักศึกษาจะรู้สึกว่าการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้นั้นไม่ใช่การถูกบังคับ แต่เป็นทางเลือกที่เขาเลือกด้วยตนเอง ส่งผลให้มีแรงจูงใจและความตั้งใจในการใช้เทคโนโลยีอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังสามารถทดลองและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดในสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การกระจายอำนาจยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning) ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนในรูปแบบออนไลน์หรือผสมผสานกับออฟไลน์ โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อแบ่งปันข้อมูล วางแผน และสร้างสรรค์งานร่วมกัน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นหัวใจของสมรรถนะดิจิทัลในบริบทของการทำงานในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ ยังช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการประเมินแหล่งข้อมูล การกลั่นกรองสารสนเทศ และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่เชื่อมโยงกับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งไปกว่านั้น การกระจายอำนาจยังช่วยพัฒนาแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) เพราะเมื่อผู้เรียนสามารถกำหนดทิศทางการเรียนรู้ของตนเองได้ จะทำให้เกิดการฝึกฝนและการค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง แม้พ้นจากห้องเรียนหรือการเรียนการสอนในระบบไปแล้ว ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนี้

ถือเป็นเครื่องชี้วัดหนึ่งของสมรรถนะดิจิทัลที่สำคัญ ดังนั้น ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจจึงไม่เพียงส่งผลดีในเชิงพฤติกรรมการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้เกิดกรอบความคิดและทักษะพื้นฐานที่จะช่วยให้นักศึกษาพร้อมสำหรับโลกดิจิทัลอย่างแท้จริง

ในทำนองเดียวกัน ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่น้อยในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล เนื่องจากนักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์สามารถควบคุมอารมณ์และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี โดยเฉพาะในยุคที่การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลมีความซับซ้อนและมีความท้าทายทั้งทางเทคนิคและทางสังคม นักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์มักสามารถจัดการกับแรงกดดัน การเรียนรู้แบบออนไลน์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านระบบดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีทักษะในการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็น และการฟังอย่างเข้าใจซึ่งล้วนเป็นทักษะสำคัญในโลกดิจิทัลที่มีการปฏิสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ เช่น การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล การเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และการกำกับตนเองเมื่อเผชิญกับความเครียดจากการเรียนรู้แบบดิจิทัล ซึ่งล้วนเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะดิจิทัลที่ครอบคลุมทั้งด้านเทคนิคและด้านมนุษยสัมพันธ์ นักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมเรียน อาจารย์ และเครือข่ายวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม มีมารยาทในการสื่อสารออนไลน์ และรู้เท่าทันสื่อในลักษณะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ยังส่งผลให้ผู้เรียนสามารถมีสมาธิในการเรียนรู้ ไม่ถูกรบกวนด้วยสิ่งเร้าจากสื่อดิจิทัล และสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ การมีความฉลาดทางอารมณ์จึงช่วยให้การเรียนรู้ไม่เพียงเป็นการเสพข้อมูลจากเทคโนโลยี แต่เป็นกระบวนการที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้เรียนสามารถแปลงข้อมูลที่ได้รับให้เป็นความรู้ที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ยังช่วยให้นักศึกษาสามารถยอมรับและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในกระบวนการใช้เทคโนโลยี และเปลี่ยนข้อผิดพลาดเหล่านั้นเป็นบทเรียนเพื่อการพัฒนาตนเองต่อไป

ในบริบทของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นทักษะการสื่อสาร การร่วมมือ และการแก้ปัญหา ความฉลาดทางอารมณ์จึงถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลอย่างครอบคลุมและยั่งยืน ยิ่งไปกว่านั้น ความฉลาดทางอารมณ์ยังช่วยให้นักศึกษาสามารถรักษาสอดคล้องระหว่างการใช้เทคโนโลยีกับการพัฒนาตนเองในด้านอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการประเมินตนเองและสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี และใช้ผลการประเมินนั้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบจากการวิจัยยังได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวราภรณ์ อินทรักษา (2563) ได้วิจัยปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS) ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และฝึกฝนทักษะใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง การเข้าถึงอุปกรณ์ไอซีทีส่วนตัว เช่น คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต และสมาร์ทโฟน ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

แบบผสมผสาน (blended learning) แรงจูงใจภายในในการพัฒนาทักษะดิจิทัล เช่น ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ การตั้งเป้าหมายส่วนบุคคลในการใช้เทคโนโลยี และความเชื่อมั่นในตนเองในการใช้งานเทคโนโลยี ทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณภา อารีราษฎร์ (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติเชิงบวกต่อเทคโนโลยี เช่น ความเชื่อมั่นในการใช้งาน ความตระหนักในประโยชน์ และความเต็มใจที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ศิริพร โชติวิจิตร (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะดิจิทัลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านประสบการณ์การใช้เทคโนโลยี ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ด้านการได้รับการส่งเสริมจากคณาจารย์ เช่น การให้คำปรึกษา การมอบหมายงานที่ต้องใช้เทคโนโลยี ด้านการมีทรัพยากรเทคโนโลยีที่พร้อมใช้งานในสถาบัน เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และระบบสนับสนุนการเรียนรู้แบบดิจิทัล

จากเหตุผลที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทั้งสาม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การกระจายอำนาจ และความฉลาดทางอารมณ์ ล้วนมีบทบาทที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกันในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเข้าใจและนำปัจจัยเหล่านี้มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้จะสามารถช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของโลกยุคใหม่และการเป็นผู้นำการศึกษาในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี" ทำให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนระดับอุดมศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ และปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ล้วนมีอิทธิพลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนับเป็นการค้นพบที่ตอกย้ำให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลมิใช่เป็นเพียงการจัดหาเครื่องมือหรือเทคโนโลยี แต่ต้องเริ่มต้นจากการส่งเสริมพฤติกรรมและทักษะภายในของผู้เรียนเององค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษานี้ คือการเปิดเผยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา ไม่เพียงมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดความพยายามในการเรียนรู้ แต่ยังเชื่อมโยงกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ แรงจูงใจในลักษณะนี้มีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมที่ตั้งเป้าหมาย การบริหารเวลา การฝึกฝนตนเอง และการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลในยุคปัจจุบัน งานวิจัยนี้จึงทำให้เข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้นว่า สมรรถนะดิจิทัลมิได้พัฒนาเฉพาะผ่านการเรียนรู้เชิงทักษะ แต่ต้องมีพื้นฐานจากพลังขับเคลื่อนทางจิตวิทยาด้วยนอกจากนี้ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ซึ่งในงานวิจัยด้านการศึกษาลายชิ้นมักถูกเน้นในระดับการบริหารจัดการองค์กร กลับได้รับการยืนยันในงานวิจัยนี้ว่า มีผลโดยตรงต่อระดับผู้เรียนเช่นกัน กล่าวคือนักศึกษาที่ได้รับอิสระในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การเลือกเครื่องมือ เทคนิคการเรียนรู้ และช่องทาง

ในการพัฒนาตนเอง มีแนวโน้มที่จะมีสมรรถนะดิจิทัลที่สูงกว่า เนื่องจากเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ (ownership) ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่ยั่งยืนและทรงพลังในด้านของความสามารถทางอารมณ์ งานวิจัยนี้ให้ข้อมูลใหม่ว่า การมีทักษะในการจัดการอารมณ์และเข้าใจผู้อื่นส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เคยคาดไว้ โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนรู้แบบดิจิทัลที่ต้องอาศัยการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์เมื่อเผชิญกับปัญหาทางเทคนิค หรือในการทำงานกลุ่มผ่านสื่อดิจิทัลถือเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้อย่างแท้จริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

ปัจจัยและสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านความสามารถทางอารมณ์ ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรส่งเสริมให้อาจารย์และผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความท้าทาย การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การให้ข้อเสนอแนะแบบทันที และการให้รางวัลหรือการยอมรับความสำเร็จอย่างเหมาะสม เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาให้มีความพยายามและตั้งใจในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย
2. ควรส่งเสริมให้อาจารย์และผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจในกระบวนการเรียนรู้
3. ควรส่งเสริมให้อาจารย์และผู้สอนออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักศึกษารับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การกำหนดหัวข้อโปรเจกต์ การเลือกเครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ หรือการวางแผนตารางการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ควรส่งเสริมให้อาจารย์และผู้สอนจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ควบคู่กับทักษะดิจิทัล เน้นการฝึกการควบคุมอารมณ์ การเข้าใจผู้อื่น และการสื่อสารเชิงบวกในสภาพแวดล้อมออนไลน์ ซึ่งอาจทำผ่านกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โปรแกรมการพัฒนา soft skills หรือการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อให้นักศึกษาสามารถจัดการกับความเครียด ความกดดัน และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ควรส่งเสริมให้อาจารย์และผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการปัจจัยทั้งสามเข้ากับทักษะดิจิทัลให้เชื่อมโยงความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลกับแนวคิดด้านแรงจูงใจ การกระจายอำนาจ และความสามารถทางอารมณ์ เช่น หลักสูตรที่ให้นักศึกษาดำเนินการเรียนรู้อย่างอิสระ ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาโปรเจกต์ และสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัล เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลในยุคปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาสาขาวิชา

การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2. ควรศึกษาวิจัยสมรรถนะดิจิทัลกับความพร้อมในการเป็นผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

3. ควรศึกษาวิจัยอิทธิพลของการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาที่มีต่อสมรรถนะดิจิทัลของ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

เอกสารอ้างอิง

กัญญาพัฒน์ ทันแก้ว. (2566). การศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 25(2), 193-210.

จันทร์จิรา ขานพล. (2564). สมรรถนะดิจิทัลของครูที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(1).

พัสสรณ์ วิวรรณมงคล. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา. *วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ*. 5(3), 623-634.

พิชญาภา วงษ์ศิริ (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารเทคโนโลยีการศึกษาและการสื่อสาร*, 18(2), 112-129.

วรรณภา อารีราษฎร์. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 24(1), 101-112.

วรภรณ์ อินทรักษา (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 7(2), 88-102.

ศิริพร โชติวิจิตร (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีและนวัตกรรม*, 10(1), 45-60.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2566–2580*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุชาติ สุวรรณวิจิตร (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของนักเรียนและ นักศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารบริหารการศึกษา*, 14(3), 33-48

สุภาวดี มานะกิจ. (2564). การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา: แนวทางการจัดการเรียน การสอน. *วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา*, 7(2), 88–102.

สุพรรณิกา สุบรรณาจ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อัญชลี พูนทอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนรู้และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ของนักศึกษาคู. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 17(2), 75-89.

- Chai, C. S., Deng, F., & Tsai, C. C. (2022). Digital competence and epistemic beliefs: A study of pre-service teachers' perceptions and practices. *Computers & Education*, 182, 104473.
- Fullan, M., & Gallagher, M. J. (2022). *The devil is in the details: System solutions for equity, excellence, and well-being*. Corwin Press.
- Ferrari, A. (2013). *DIGCOMP: A Framework for Developing and Understanding Digital Competence in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Janssen, J., Stoyanov, S., Ferrari, A., Punie, Y., & Pannekeet, K. (2021). Experts' views on digital competence: Commonalities and differences. *Computers & Education*, 168, 104187.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Educational and Psychological Measurement*. New York: Minnisota University.
- Van Laar, E., van Deursen, A. J. A. M., van Dijk, J. A. G. M., & de Haan, J. (2022). Determinants of 21st-century digital skills: A systematic literature review. *Computers in Human Behavior*, 126, 106984.
- World Economic Forum. (2023). *The Future of Jobs Report 2023*. Geneva: World Economic Forum.
- Zawacki-Richter, O. (2021). The current state and impact of Covid-19 on digital higher education: An international perspective. *Journal of Computer Assisted Learning*, 37(6), 1473–1492.